

Bijlage 2 – Openbare versie besluit

Aangetekend verstuurd met bericht van ontvangst

Strikt vertrouwelijk

AFAB Financiële Diensten Holding N.V.

De directie

[Redacted]

Datum 26 januari 2010

Ons kenmerk [Redacted]

Pagina 1 van 16

Kopie aan [Redacted]

Telefoon 020 - [Redacted]

E-mail [Redacted]@afm.nl

Betreft Besluit tot boeteoplegging voor overtreding van artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, Wft

Geachte directie,

1. Inleiding

De Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) heeft besloten om aan AFAB Financiële Diensten Holding N.V. (AFAB) een bestuurlijke boete op te leggen. De boete wordt aan AFAB opgelegd vanwege het overtreden door AFAB Geldservice B.V. (AFAB Geldservice) van artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet op het financieel toezicht (Wft). AFAB Geldservice is door AFAB bij de AFM aangemeld als aangesloten onderneming. Op grond van de artikelen 4:5, eerste lid, jo. 2:105, eerste en tweede lid, Wft geldt het handelen en nalaten te handelen van AFAB Geldservice als het handelen of nalaten van AFAB als collectieve vergunninghouder. De boete wordt om deze reden aan AFAB opgelegd.

Dit besluit is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 zijn de feiten weergegeven die tot het besluit aanleiding hebben gegeven. Deze feiten worden beoordeeld in paragraaf 3, waarbij tevens de zienswijze van AFAB wordt besproken. Paragraaf 4 bevat het besluit. De rechtsgangverwijzing is opgenomen in paragraaf 5.

Het relevante wettelijke kader is opgenomen als een bijlage bij dit besluit.

Datum 26 januari 2010

Ons kenmerk [REDACTED]

Pagina 2 van 16

2. Feiten

AFAB is een financiële dienstverlener die op 12 juli 2007 een vergunning van de AFM heeft gekregen om consumptief en hypothecair krediet aan te bieden alsmede om te mogen bemiddelen in schade- en in levensverzekeringen en in consumptief en hypothecair krediet.¹ AFAB Geldservice is door AFAB per dezelfde datum (12 juli 2007) bij de AFM aangemeld als aangesloten onderneming. Via AFAB als collectieve vergunninghouder is het AFAB Geldservice toegestaan om consumptief en hypothecair krediet aan te bieden en te bemiddelen in schadeverzekeringen, levensverzekeringen en in consumptief en hypothecair krediet.

De AFM heeft op 27 april 2009 aan AFAB aangekondigd bij haar onderzoek te verrichten naar de advisering en bemiddeling van kredietbeschermingsverzekeringen op basis van een koopsom, waarbij de koopsom wordt meegefinancierd met een consumptief krediet. Ten behoeve van het onderzoek is informatie opgevraagd over de procedure voor het inwinnen van informatie bij de cliënt en tevens een provisieoverzicht en productieoverzicht over de periode van 1 januari tot 27 april 2009 opgevraagd.² Het onderzoek spitste zich toe op de bemiddeling en advisering door AFAB Geldservice. De AFM heeft uiteindelijk over 19 dossiers gerapporteerd waarin in alle gevallen door AFAB Geldservice kredietbeschermingsverzekeringen tegen meegefinancierde koopsom zijn geadviseerd.³

In mei 2009 heeft de AFM diverse malen contact gehad met AFAB en om een toelichting en nadere uitleg van de toegezonden stukken gevraagd. Ook zijn in deze periode door de AFM aanvullende documenten opgevraagd en door AFAB aan de AFM toegezonden.

Op 18 juni 2009 heeft de AFM haar concept-onderzoeksrapport 'Advisering kredietbeschermingsverzekeringen' aan AFAB gestuurd met het verzoek hier schriftelijk op te reageren. AFAB heeft op 22 juli 2009 haar reactie op het concept-onderzoeksrapport aan de AFM gezonden.

De AFM heeft de reactie van AFAB op het concept-onderzoeksrapport verwerkt in haar definitieve onderzoeksrapportage d.d. 10 november 2009 inzake de advisering en bemiddeling door AFAB Geldservice ('*Onderzoeksrapport AFAB Geldservice B.V. (aangesloten onderneming van AFAB Financiële Diensten Holding N.V.) Advisering kredietbeschermingsverzekeringen*') met als kenmerk [REDACTED].

¹ AFAB is bij de AFM geregistreerd onder nummer 12009348.

² Eén dossier dat onderdeel uitmaakt van het productieoverzicht is eerst op 12 mei 2009 gecompleteerd. Op die datum heeft de schriftelijke vastlegging van het klantprofiel door AFAB Geldservice plaatsgevonden.

³ Dossiers inzake 1. [REDACTED] en [REDACTED]; 2. [REDACTED] en [REDACTED]; 3. [REDACTED] en [REDACTED]; 4. [REDACTED] en [REDACTED]; 5. [REDACTED] en [REDACTED]; 6. [REDACTED] en [REDACTED]; 7. [REDACTED] en [REDACTED]; 8. [REDACTED] en [REDACTED]; 9. [REDACTED] en [REDACTED]; 10. [REDACTED] en [REDACTED]; 11. [REDACTED] en [REDACTED]; 12. [REDACTED] en [REDACTED]; 13. [REDACTED] en [REDACTED]; 14. [REDACTED] en [REDACTED]; 15. [REDACTED] en [REDACTED]; 16. [REDACTED] en [REDACTED]; 17. [REDACTED] en [REDACTED]; 18. [REDACTED] en 19. [REDACTED] en [REDACTED]. In het hierna volgende worden de dossiers alleen aangeduid met het nummer van het dossier.

Datum 26 januari 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 3 van 16

De AFM heeft bij aangetekende brief d.d. 10 november 2009 (kenmerk [REDACTED]) een voornemen tot boeteoplegging alsmede de definitieve onderzoeksrapportage verzonden aan AFAB. In het boetevoornemen wordt aan AFAB de mogelijkheid geboden om (schriftelijk danwel mondeling) haar zienswijze kenbaar te maken aan de AFM.

AFAB heeft op 30 november 2009 haar schriftelijke zienswijze op het boetevoornemen aan de AFM gestuurd. De schriftelijke zienswijze luidt – samengevat – als volgt:

- 1. AFAB bestrijdt dat AFAB Geldservice een inventarisatie per klant had moeten maken van de ontwikkeling van de inkomenssituatie bij werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. AFAB wijst erop dat het een feit van algemene bekendheid is dat de reguliere werknemersverzekeringen bij arbeidsongeschiktheid en werkloosheid leiden tot een forse terugval van het inkomen en dat een WIA hiaat verzekering hooguit kan leiden tot een aanvulling naar het “oude”WAO-niveau, zodat er geen terugval komt tot het niveau van een bijstandsuitkering. Hiermee is naar het oordeel van AFAB in algemene zin het nut van een zekere bescherming tegen inkomensachteruitgang voor werknemers een gegeven.*
- 2. AFAB is het oneens met het oordeel van de AFM dat zij informatie over mogelijke ‘life events’ (bijvoorbeeld inkomensterugval bij in vervulling gaan kinderwens, of partner die niet fulltime werkt dat alsnog kan gaan doen bij werkloosheid of arbeidsongeschiktheid van de werkende partner) dient te bespreken in het kader de goede advisering over kredietbeschermingsverzekeringen.*
- 3. AFAB stelt dat zij altijd een recente loonstrook en een bankafschrift opvraagt. Hieruit kan, aldus AFAB, veel informatie worden afgeleid, waaronder over de dekking onder de werknemersverzekeringen en premiebetaling inzake eventuele aanvullende particuliere dekkingen. AFAB stelt dat deze gegevens tijdens het adviesgesprek aan de orde komen.*
- 4. AFAB is van mening dat de AFM de normen ten aanzien van verantwoorde kredietverstrekking die gelden voor een aanbieder laat doorwerken in de eisen die de AFM stelt aan het advies van AFAB over kredietbeschermingsproducten. Naar de mening van AFAB is het voor een goed advies over een kredietbeschermingsverzekering niet nodig om de werkelijke maandlasten te inventariseren. AFAB meent dat het voldoende is om het risico van inkomensterugval door onvoorziene gebeurtenissen en de vraag of de cliënt daarvoor enige bescherming wenst te krijgen te bespreken.*
- 5. AFAB stelt dat de te betalen premies van een cliënt met een verzekering in de vorm van een koopsompremie niet hoger zijn dan die van een cliënt met een verzekering tegen maandpremie.*
- 6. Naar het oordeel van AFAB wordt het door AFAB opgestelde Reconstructie Klantprofiel (zie hierna onder 3.1) dat een vastlegging vormt van het met de cliënt gevoerde adviesgesprek, ten onrechte door de AFM niet in haar oordeelsvorming betrokken. Het Reconstructie Klantprofiel vormt het document aan de hand waarvan adviseurs adviesgesprekken voeren en geeft naar het oordeel van AFAB, wanneer het wordt gelezen in combinatie met de stukken in het dossier, een goed beeld van de gevoerde adviesgesprekken.*
- 7. AFAB wijst erop dat zij inmiddels een nieuwe verbeter slag heeft gemaakt. AFAB heeft een nieuw Reconstructie Klantprofiel geïntroduceerd en de vastlegging van het adviesgesprek wordt nu door cliënt voor akkoord getekend. Ten onrechte wordt in het onderzoeksrapport geen melding gemaakt van deze verbeteringen.*

3. Beoordeling van de feiten

3.1 Beoordeling AFM - Algemeen

Op grond van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft dient een adviseur in het belang van de cliënt informatie in te winnen over diens financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid, voor zover dit redelijkerwijs relevant is voor het advies ten aanzien van een verzekering. Ingevolge artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft dient een adviseur er vervolgens zorg voor te dragen dat zijn advies, voor zover redelijkerwijs mogelijk, mede is gebaseerd op de informatie die hij op grond van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft diende in te winnen.

In het kader van het onderzoek van de AFM naar het inwinnen en indirect naar de wijze waarop AFAB Geldservice de ingewonnen informatie documenteert heeft AFAB aan de AFM laten weten dat zij voor de documentatie van de ingewonnen informatie een Reconstructie Klantprofiel (RKCK) hanteert waarin de informatie over de onderwerpen die de adviseurs van AFAB Geldservice met de cliënt bespreken, zoals financiële positie, risicobereidheid, doelstelling en kennis en ervaring, wordt vastgelegd.

De AFM heeft een RKCK aangetroffen in alle 19 onderzochte dossiers. De AFM heeft hierbij geconstateerd dat het RKCK is opgebouwd uit een beperkt aantal standaard passages. Wanneer bepaalde 'tick boxes' worden aangevinkt, ten aanzien van de onderwerpen die met de cliënt zijn besproken tijdens een gesprek, wordt de tekst van deze standaard passages gegenereerd. De adviseur van AFAB Geldservice heeft geen mogelijkheid om van de standaard tekstpassages af te wijken. Als gevolg hiervan kan uit het RKCK niet worden herleid wat precies met de cliënt is besproken. In algemene zin kan uit het RKCK worden afgeleid welke onderwerpen aan de orde moeten zijn geweest. Bij het inwinnen van informatie gaat het er echter juist om dat wordt geïnventariseerd wat de specifieke situatie van de cliënt is en wat zijn specifieke wensen zijn. Deze informatie bevat het RKCK niet. Er is derhalve geen sprake van een klantspecifiek, individueel klantprofiel. Daarbij komt nog dat het RKCK pas wordt opgesteld nadat het krediet aan de cliënt is uitbetaald. Afhankelijk van het moment van inventarisatie tijdens het adviesgesprek en het moment van uitbetaling van het krediet kan er aldus geruime tijd voorbijgaan voordat de geïnventariseerde informatie in het RKCK wordt vastgelegd. Als gevolg van deze werkwijze van AFAB Geldservice vormt het RKCK, naar het oordeel van de AFM, een onvoldoende specifieke weergave van hetgeen tijdens het adviesgesprek met de cliënt is geïnventariseerd.

Het RKCK bevat standaardteksten als '*Achtergrond financiële informatie: informatie in dossier over financiële positie m.b.t. betalingsbescherming is voldoende*'⁴ en '*Achtergrond over kennis en ervaring: Cliënt heeft geen ervaring, middels voorlichting door ons heeft cliënt kennis verkregen*'.⁵ De AFM heeft in het RKCK bij 5 onderzochte dossiers de volgende standaardtekst aangetroffen terzake van de inventarisatie van de risicobereidheid in geval van arbeidsongeschiktheid: '*Achtergrond over risicobereidheid m.b.t. betalingsbescherming: Voor het*

⁴ De AFM heeft de betreffende standaardtekst aangetroffen in alle 19 onderzochte dossiers.

⁵ De AFM heeft de betreffende standaardtekst aangetroffen in alle 19 onderzochte dossiers.

Datum 26 januari 2010

Ons kenmerk

Pagina 5 van 16

*risico van arbeidsongeschiktheid verwacht cliënt hierin niet of op andere wijze te voorzien.*⁶ In alle overige 14 dossiers is in het RKCK de volgende tekst opgenomen: *'Arbeidsongeschiktheid. Het risico voor arbeidsongeschiktheid is niet gedekt in de kredietovereenkomst. Aangezien bij toekomstige onverhoopte arbeidsongeschiktheid sprake zou zijn van (forse) terugval van het inkomen is cliënt geadviseerd zich hiervoor additioneel te verzekeren wat cliënt eveneens wenste. De bestaande verzekeringen zijn ontoereikend om het gehele arbeidsongeschiktheidsrisico en de inkomensterugval die dit zou veroorzaken in voldoende mate af te dekken. De bestaande verzekeringen betreffen namelijk voornamelijk de gebruikelijke reguliere werknemersverzekeringen m.b.t. arbeidsongeschiktheid die via de werkgever (of uitkeringsinstantie) tot stand zijn gekomen. Deze bestaande verzekeringen voorzien voor cliënt niet in de benodigde en gewenste dekking van de extra lasten die met het nemen van dit consumptief krediet gemoeid zijn. Dit terwijl het inkomen ingeval van arbeidsongeschiktheid al beduidend lager wordt, waardoor het uitgavenpatroon al aangepast dient te worden, waarbij cliënt niet ook de maandlast m.b.t. het consumptief krediet vanuit dit lagere inkomen wenst te moeten voldoen. Het verzekerde bedrag en de looptijd van de aanvullende verzekering zijn door de cliënt in overleg/samenspraak met de adviseur bepaald, zodanig dat de aanvullende verzekering bij het risicoprofiel de huidige (financiële) mogelijkheden van cliënt past.'*⁷

Bij 9 onderzochte dossiers heeft de AFM in het RKCK de volgende standaardtekst aangetroffen terzake van de inventarisatie van de risicobereidheid in geval van werkloosheid: *'Voor het risico van werkloosheid verwacht cliënt hierin niet of op andere wijze te voorzien.'*⁸ In de overige 10 dossiers⁹ is in het RKCK de volgende standaardtekst opgenomen terzake van de inventarisatie van de risicobereidheid in geval van werkloosheid: *'Werkloosheid. Het risico van onvrijwillige werkloosheid is niet gedekt in de kredietovereenkomst. Aangezien bij toekomstige onverhoopte onvrijwillige werkloosheid sprake zou zijn van (forse) terugval van het inkomen is cliënt geadviseerd zich hiervoor additioneel te verzekeren, hetgeen cliënt eveneens wenste. De bestaande verzekeringen zijn ontoereikend om het gehele risico in inkomensterugval bij onvrijwillige werkloosheid in voldoende mate af te dekken. De bestaande verzekeringen betreffen namelijk voornamelijk de gebruikelijke reguliere werknemersverzekeringen m.b.t. onvrijwillige werkloosheid die via de werkgever (of uitkeringsinstantie) tot stand zijn gekomen. Deze bestaande verzekeringen voorzien voor cliënt niet in de benodigde en wenste dekking op de extra lasten die met het nemen van dit consumptief krediet gemoeid zijn. Dit terwijl het inkomen ingeval van onvrijwillige werkloosheid al beduidend lager wordt, waardoor het uitgavenpatroon al aangepast dient te worden, waarbij cliënt niet ook de maanlast m.b.t. het consumptief krediet vanuit dit lagere inkomen wenst te moeten voldoen. Het verzekerde bedrag en de looptijd van de aanvullende verzekering zijn door cliënt in overleg/samenspraak met de adviseur bepaald, zodanig dat de aanvullende verzekering bij het risicoprofiel en de huidige (financiële) mogelijkheden van de cliënt past.'*

De hiervoor geciteerde standaardteksten opgenomen in het RKCK lijken erop te duiden dat door AFAB Geldservice informatie is ingewonnen ten aanzien van risicobereidheid in geval van arbeidsongeschiktheid of werkloosheid. De AFM constateert echter dat uit de geciteerde teksten niet duidelijk wordt welke voor de cliënt

⁶ Zie dossiers met nummers: 1; 8; 17; 18 en 19.

⁷ Zie dossiers met nummers: 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15 en 16.

⁸ Zie dossiers met nummers 1; 5; 8; 10; 13; 16; 17; 18 en 19.

⁹ Zie dossiers met nummers: 2; 3; 4; 6; 7; 9; 11; 12; 14 en 15.

specifieke informatie is ingewonnen. Uit de standaardteksten kan niet worden afgeleid dat AFAB Geldservice informatie heeft ingewonnen over bijvoorbeeld de financiële positie van de cliënt in geval van arbeidsongeschiktheid of bijvoorbeeld over de mogelijkheden van de cliënt om een inkomensverlies zelf op te vangen. Dergelijke informatie is naar het oordeel van de AFM relevant in het kader van de passende advisering van kredietbeschermingsovereenkomsten. Naar het oordeel van de AFM is het RKCK dan ook onvoldoende fijnmazig. Naar aanleiding hiervan is de AFM van oordeel dat AFAB in alle 19 dossiers onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat de hiervoor beschreven, door de AFM op grond van de Wft, noodzakelijk geachte informatie is ingewonnen.

3.2 Ten aanzien van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a Wft

3.2.1 Inwinnen informatie over de financiële positie

Bij de beantwoording van de vraag of het adviseren van een kredietbeschermingsverzekering in het belang van de cliënt is dient naar de mening van de AFM een inventarisatie plaats te vinden van de financiële positie van de cliënt op het moment dat het te verzekeren voorval zich voordoet. De adviseur van AFAB Geldservice dient deze informatie in te winnen, voor zover redelijkerwijs relevant, om een passend advies over het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering te kunnen geven. Bij deze inventarisatie dient onder andere te worden gekeken welke voorzieningen de cliënt in het verleden heeft getroffen voor het geval hij arbeidsongeschikt of werkloos wordt.

Uit de tekst van het RKCK valt niet op te maken dat, en zo ja, welke specifieke informatie is ingewonnen over de voorzieningen die de individuele cliënt reeds heeft getroffen. Hiervoor in onderdeel 3.1 is de tekst die in alle 14 dossiers waarin een arbeidsongeschiktheidsverzekering is geadviseerd reeds geciteerd, evenals de tekst die is opgenomen in de 10 dossiers waarin een werkloosheidsverzekering is geadviseerd. In de 12 dossiers waarin een overlijdensrisicoverzekering is geadviseerd is in het RKCK (onder risicobereidheid) de volgende tekst opgenomen: *'In de kredietovereenkomst is nog geen sprake van (volledige) kwijtschelding bij overlijden. Cliënt is geadviseerd om zich hiervoor additioneel te verzekeren en wenst hiervoor verzekerd te zijn aangezien de huidige verzekering(en) ontoereikend is/zijn om het gehele overlijdensrisico af te dekken en/of omdat cliënt deze ten behoeve van een ander bestedingsdoel heeft afgesloten. Cliënt wenst deze overlijdensrisicoverzekering af te sluiten met oog op de nabestaanden. De hoogte van de dekking en de duur van de overlijdensrisicoverzekering zijn door cliënt in overleg/samenspraak met de adviseur bepaald, zodanig dat de verzekering bij het risicoprofiel en de huidige (financiële) mogelijkheden van de cliënt past.* Naar het oordeel van de AFM kan AFAB aan de hand van het RKCK niet aannemelijk maken dat AFAB Geldservice informatie heeft ingewonnen over de vraag hoe de financiële positie eruit zal zien in geval van arbeidsongeschiktheid, werkloosheid en overlijden.

De AFM heeft onderzocht of anders dan uit het RKCK uit de onderzochte dossiers blijkt dat de betreffende informatie over de financiële positie van de cliënt is ingewonnen. De AFM heeft geconstateerd dat aan de hand van andere documenten in de onderzochte dossiers niet kan worden vastgesteld dat, bijvoorbeeld in die dossiers

waarin aan de hand van informatie opgenomen in een loonstrook over WGA-hiaat of WIA-hiaat verzekeringen,¹⁰ door AFAB Geldservice is geïnventariseerd wat de omvang van de dekking is van de reeds getroffen voorzieningen terzake van arbeidsongeschiktheid en in hoeverre het adviseren van (extra) kredietbeschermingsverzekering in deze gevallen passend is. Evenmin heeft de AFM informatie aangetroffen waaruit de AFM kan herleiden dat AFAB informatie heeft ingewonnen over de financiële positie bij werkloosheid. Op grond van het voorgaande concludeert de AFM dat uit de onderzochte dossiers niet op andere wijze aannemelijk wordt dat AFAB Geldservice de financiële positie van de cliënt bij eventuele arbeidsongeschiktheid of werkloosheid heeft geïnventariseerd.

De AFM wijst er op dat de financiële positie van de cliënt belangrijke wijzigingen kan ondergaan bijvoorbeeld indien het inkomen van de cliënt wijzigt of indien de financiële verplichtingen van de cliënt veranderen. Indien in de voorzienbare toekomst een wijziging van de financiële positie is te verwachten, bijvoorbeeld wanneer een wijziging in het inkomen zal plaatsvinden of wanneer cliënt voornemens is om in de voorzienbare toekomst (omvangrijke) financiële verplichtingen aan te gaan dient hiermee naar het oordeel van de AFM rekening te worden gehouden bij de advisering over een kredietbeschermingsverzekering. AFAB Geldservice dient tenminste de vraag te stellen of, als gevolg van zogenaamde 'life events' in de voorzienbare toekomst wijzigingen in de financiële positie te verwachten zijn. Hoe minder concreet de informatie is, des te minder kan in het advies met de betreffende informatie rekening worden gehouden. Daarbij kan als uiterste genoemd worden dat de cliënt (of de partner) aangeeft in verwachting te zijn, dat de cliënt bijvoorbeeld aangeeft dat inschrijving van een eigen bedrijf in het handelsregister van de Kamer van Koophandel recent heeft plaatsgevonden, en dat de cliënt aangeeft een nieuw huis te hebben aangekocht dat binnenkort wordt geleverd. Anderzijds kan de informatie ook onvoldoende concreet zijn. De adviseur dient in overleg met de cliënt vast te stellen hoe concreet het voordoelen van het 'life event' is, en op basis daarvan na te gaan of het te geven advies mede op deze informatie dient te worden gebaseerd. Uit de onderzochte dossiers kan de AFM niet herleiden dat AFAB Geldservice is nagegaan of er zich in de voorzienbare toekomst levensgebeurtenissen zullen voordoen die invloed hebben op de financiële positie van de cliënten.

De financiële positie van cliënten wordt eveneens bepaald door de vaste uitgaven van de cliënten. De AFM heeft geconstateerd dat uit de onderzochte dossiers niet is te herleiden dat AFAB Geldservice informatie heeft ingewonnen over de hoogte van de totale daadwerkelijke vaste maandlasten van de cliënt en de periode waarvoor deze lasten vastliggen. AFAB Geldservice gaat bij het inventariseren uit van de standaard bedragen voor vaste lasten zoals gehanteerd in de VFN-norm.¹¹ AFAB Geldservice heeft echter niet geïnventariseerd of de VFN-norm met betrekking tot de vaste lasten representatief is voor het uitgavenpatroon van de specifieke cliënt. Een inventarisatie van de daadwerkelijke maandlasten is van belang om inzicht te kunnen verkrijgen in de mate waarin de inkomsten van de cliënt voldoende zijn om zijn gewenste levensstijl te bekostigen en daarmee een antwoord op de vraag te krijgen of een kredietbeschermingsverzekering geëigend is om zeker te stellen dat de daadwerkelijke maandlasten kunnen worden gedragen wanneer het voorval zich voordoet waarvoor de cliënt zich wil verzekeren.

¹⁰ Zie bijvoorbeeld dossiers nrs. 4 en 11

¹¹ (Standaard) leennorm zoals opgenomen in de gedragscode opgesteld door de Vereniging van Financieringsondernemingen in Nederland (VFN).

De AFM heeft uit de onderzochte dossiers niet kunnen herleiden dat AFAB Geldservice op dit punt voldoende informatie heeft ingewonnen.

Teneinde een passend advies over het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering te kunnen geven is het tevens van belang om na te gaan of de cliënt op andere wijze dan door middel van een dergelijke verzekering een verlies in inkomen kan en wil opvangen. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn indien de cliënt beschikt over vrij opneembare financiële reserves (spaargeld) of indien hij beschikt over andere vermogensbestanddelen (anders dan de eigen woning) die kunnen worden gebruikt om een inkomensverlies als gevolg van arbeidsongeschiktheid, werkloosheid en/of overlijden op te vangen. Uit de onderzochte dossiers kan de AFM niet herleiden dat AFAB Geldservice informatie over dit onderwerp heeft ingewonnen.

3.2.2 Kennis en ervaring

De mate waarin een cliënt kennis en ervaring heeft met kredietbeschermingsverzekeringen is naar het oordeel van de AFM van belang om te kunnen vaststellen welke informatie AFAB Geldservice aan de cliënt dient te verstrekken en welke informatie zij dient op te vragen teneinde passend te kunnen adviseren over het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering. Alleen wanneer AFAB Geldservice, door vragen te stellen over de kennis en ervaring van de cliënt, een goed beeld krijgt van diens kennis en ervaring, kan AFAB Geldservice de antwoorden die zij krijgt van de cliënt op nadere vragen in een juiste context plaatsen. Wanneer kennis en ervaring te beperkt worden ingewonnen kan AFAB Geldservice onvoldoende inschatten in hoeverre overige te stellen vragen moeten worden toegelicht en kan AFAB Geldservice antwoorden van de cliënten niet altijd voldoende op waarde schatten. Het is AFAB Geldservice in dat geval onvoldoende duidelijk of de cliënt de strekking van zijn antwoorden voldoende doorziet. Tegen deze achtergrond is een beoordeling door AFAB Geldservice van de kennis en ervaring van de cliënt een wezenlijk onderdeel van het proces dat leidt tot een passend advies.

AFAB geeft aan dat de adviseur inventariseert of de cliënt reeds eerder kredietbeschermingsverzekeringen heeft afgesloten en dat de ingewonnen informatie wordt gedocumenteerd in het RKCK. In het RKCK van alle 19 onderzochte dossiers is met betrekking tot achtergrond over kennis en ervaring opgenomen dat de cliënt geen ervaring heeft met betalingsbeschermers en dat cliënt door voorlichting door AFAB Geldservice kennis heeft verkregen.¹² De tekst zoals opgenomen in het RKCK en luidende als volgt: *'Achtergrond over kennis en ervaring: Cliënt heeft geen ervaring, middels voorlichting door ons heeft cliënt kennis verkregen'* is naar het oordeel van de AFM onvoldoende specifiek om te kunnen vaststellen dat AFAB Geldservice een juiste inventarisatie van de kennis en ervaring van de cliënt heeft gemaakt. Uit de onderzochte dossiers is bijvoorbeeld niet te herleiden of AFAB Geldservice informatie heeft ingewonnen over de kennis (en ervaring) van de cliënten ten aanzien van het verschil tussen een kredietbeschermingsverzekering tegen premiebetaling en een verzekering in de vorm van een meegefinancierde koopsom.

De AFM stelt vast dat AFAB Geldservice in de 19 onderzochte dossiers er geen blijk van heeft gegeven dat zij voldoende informatie heeft ingewonnen over de kennis en ervaring van de cliënten betreffende kredietbeschermingsverzekeringen.

¹² Zie ook hiervoor onder 3.1.

Datum 26 januari 2010

Ons kenmerk

Pagina 9 van 16

3.2.3 Doelstelling en risicobereidheid

De door AFAB Geldservice geadviseerde kredietbeschermingsverzekeringen bieden bescherming tegen inkomensverlies als gevolg van arbeidsongeschiktheid, werkloosheid en/of overlijden. Teneinde een passend advies ten aanzien van het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering te kunnen geven dient te worden geïnventariseerd met welke doelstelling de cliënten de betreffende verzekering wensen aan te gaan. De adviseur dient in dit verband informatie in te winnen over de vraag in welk geval de verzekering dient uit te keren en welke eventuele verzekeringen de cliënt (en zijn partner) al hebben afgesloten ter dekking van inkomensterugval als gevolg van arbeidsongeschiktheid¹³ en werkloosheid.¹⁴ Ook dient te worden geïnventariseerd wat de dekking, de looptijd en het uitkeringsbedrag van de eventuele reeds bestaande verzekeringen zijn en of de geadviseerde looptijd en het geadviseerde uitkeringsbedrag aansluiten bij de financiële positie, doelstelling en risicobereidheid van de cliënt. Uit de 14 dossiers waarin een arbeidsongeschiktheidsverzekering en de 10 dossiers waarin een werkloosheidsverzekering is geadviseerd is niet te herleiden dat AFAB Geldservice de betreffende inventarisatie heeft verricht en informatie heeft ingewonnen over de betreffende onderwerpen. In het geval van een overlijdensrisicoverzekering¹⁵ dient de adviseur te inventariseren wat de dekking en het uitkeringsbedrag van de eventuele reeds bestaande verzekeringen zijn en of het geadviseerde uitkeringsbedrag aansluit bij de financiële positie, doelstelling en risicobereidheid van de cliënt. Uit de 12 dossiers waarin de betreffende verzekering is geadviseerd kan de AFM niet herleiden dat AFAB Geldservice de betreffende inventarisatie heeft verricht en informatie heeft ingewonnen over de betreffende onderwerpen.

Zoals hiervoor onder 2. weergegeven heeft AFAB Geldservice in alle onderzochte gevallen een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom geadviseerd. Naar het oordeel van AFAB is het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering tegen koopsom overzichtelijk en transparant. AFAB stelt dat de wijze van premiebetaling tijdens het adviesgesprek met de klant wordt besproken. De AFM heeft geconstateerd dat het RKCK en de onderzochte klantdossiers geen informatie bevatten ten aanzien van de informatie die AFAB verstrekke ten aanzien van de kosten van een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom dan wel tegen maandelijkse premiebetaling. AFAB geeft in haar reactie op het conceptrapport rekenvoorbeelden ter onderbouwing van het feit dat een kredietbeschermingsverzekering tegen koopsom niet duurder is dan een verzekering tegen maandelijkse premiebetaling. AFAB gaat in haar voorbeelden echter voorbij aan het feit dat het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom leidt tot een verhoogde schuldpositie, aangezien de totale krediethoogte wordt vermeerderd met de hoogte van de koopsom (en parallel hieraan het vrij te besteden kredietbedrag vermindert als gevolg van het meefinancieren van de koopsom ten laste van het krediet). De AFM meent dat voor teneinde passend te kunnen adviseren over het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom informatie dient te worden ingewonnen over de

¹³ In 14 dossiers, met de nummers 2; 3; 4; 5; 6; 7; 9; 10; 11; 12; 13; 14; 15 en 16, heeft AFAB een kredietbeschermingsverzekering geadviseerd die bescherming biedt tegen inkomensterugval als gevolg van arbeidsongeschiktheid.

¹⁴ In 10 dossiers, met de nummers 2; 3; 4; 6; 7; 9; 11; 12; 14 en 15, heeft AFAB een kredietbeschermingsverzekering geadviseerd die bescherming biedt tegen inkomensterugval als gevolg van werkloosheid.

¹⁵ In 12 dossiers, met de nummers 1; 3; 4; 5; 7; 8; 9; 10; 13; 17; 18 en 19, heeft AFAB een kredietbeschermingsverzekering geadviseerd die bescherming biedt tegen inkomensterugval als gevolg van overlijden.

vraag of de cliënt de verzekering (ook) wenst aan te gaan wanneer de hoogte van het totale krediet stijgt als gevolg van het aangaan van de verzekering. Met andere woorden heeft de cliënt nog steeds het doel om het risico van het onzekere voorval af te dekken door middel van een verzekering, als dit leidt tot een hogere schuldpositie, waarbij zij aangetekend dat zolang het krediet niet is afgelost over de totale krediethoogte rente dient te worden betaald, zelfs in het geval waarin de verzekerde looptijd reeds zou zijn verstreken. Uit de onderzochte dossiers is niet te herleiden dat AFAB Geldservice de betreffende inventarisatie heeft verricht en informatie heeft ingewonnen bij de cliënten over de betreffende onderwerpen.

3.3 Ten aanzien van 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft

Uit de tekst van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft volgt dat een adviseur er zorg voor dient te dragen dat zijn advies, voor zover redelijkerwijs mogelijk, mede is gebaseerd op de informatie die hij overeenkomstig het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft dient in te winnen. Zoals hiervoor in onderdeel 3.2 aangegeven heeft AFAB Geldservice nagelaten de informatie zoals vereist op grond van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft in te winnen. Als gevolg hiervan heeft AFAB Geldservice haar advies niet mede op daarop kunnen baseren. AFAB Geldservice overtreedt hiermee artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft.

Daarnaast dient AFAB Geldservice, eveneens op grond van het bepaalde in artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft haar advies te mede baseren op de informatie die zij wel bij de cliënten heeft ingewonnen. Bijvoorbeeld indien uit de loonstrook van de cliënt blijkt dat door zijn werkgever een aanvullende arbeidsongeschiktheidsverzekering is getroffen is uit de dossiers niet te herleiden dat AFAB Geldservice haar advies mede heeft gebaseerd op deze ingewonnen informatie.¹⁶ Uit de onderzochte dossiers is bijvoorbeeld niet te herleiden of AFAB Geldservice bij haar advisering over de hoogte van de kredietbeschermingsverzekering rekening heeft gehouden met het bedrag dat de aanvullende verzekering via de werkgever al uitkeert bij arbeidsongeschiktheid. Hiermee overtreedt AFAB Geldservice naar het oordeel van de AFM artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft.

3.4 Zienswijze AFAB voorzover hierboven niet reeds aan de orde geweest

AFAB verwijt de AFM dat de AFM ten onrechte de normen die zij stelt ten aanzien van aanbieders van consumptief krediet laat doorwerken in de normen die zij stelt ten aanzien van advisering bij kredietbeschermingsverzekeringen. De AFM wijst erop dat voor beantwoording van de vraag welke informatie dient te worden ingewonnen dient te worden gekeken naar het doel dat met het aangaan van de overeenkomst wordt beoogd. Bij het adviseren van een kredietbeschermingsverzekering dient derhalve te worden geïnventariseerd wat de financiële situatie is van de cliënt op het moment dat het te verzekeren voorval zich voordoet, in welke gevallen een uitkering gewenst is en tot welke hoogte. De advisering van een kredietbeschermingsverzekering vereist dus een geheel eigen inventarisatie, waarbij de beantwoording van de vragen over de onderwerpen zoals hiervoor onder 3.1 en 3.2 genoemd bepalen of het adviseren van een kredietbeschermingsverzekering in het belang van de cliënt is, en zo ja, in welke vorm. De AFM bestrijdt dat het

¹⁶ Dossiers met de nummers 4 en 11.

voldoende zou zijn om met de cliënt het risico van inkomensterugval door ‘onvoorziene gebeurtenissen’ (aanhalingstekens AFM) te bespreken en aan de cliënt te vragen of hij daarvoor enige bescherming wenst te verkrijgen. De betreffende inventarisatie waarborgt niet dat een passende verzekering wordt geadviseerd.

AFAB voert in haar zienswijze aan dat de te betalen premies indien een kredietbeschermingsverzekering tegen koopsom wordt aangegaan niet hoger zijn dan die van een verzekering tegen maandelijks premiebetaling. De AFM wijst er echter op dat, zoals hiervoor onder 3.2.3 al is gesteld, het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom leidt tot een verhoogde schuldpositie. Zolang het krediet niet is afgelost dient over de totale krediethoogte rente te worden betaald. Teneinde te kunnen komen tot een juiste vergelijking van de kosten van het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering tegen koopsom en één tegen premiebetaling dienen door AFAB Geldservice derhalve de totale kosten van de twee soorten verzekeringen tegen elkaar afgezet te worden. De rentecomponent is een belangrijk onderdeel van de kosten van een kredietbeschermingsverzekering tegen koopsom en dient bij een juiste vergelijking van de kosten van de verzekering tegen koopsom en die tegen premiebetaling te worden meegewogen. AFAB erkent in haar zienswijze dat de constatering dat het meefinancieren van de koopsompremie leidt tot een rentelast die kan worden meegenomen in de vergelijking juist is. Volgens AFAB dient echter bedacht te worden dat al de nodige waarborgen in acht worden genomen ten aanzien van kredietverstrekking en het feit dat lenen geld kost. De AFM wijst erop dat AFAB hierbij echter voorbijgaat aan het feit dat zij de juiste waarboren in acht dient te nemen in het kader van het verstrekken van passend advies over het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering in de vorm van een koopsompolis met meegefinancierde koopsom. In dit kader dient AFAB aan de cliënt informatie te verschaffen over de totale kosten van deze vorm van kredietbeschermingsverzekering – dus inclusief de rentecomponent – en te inventariseren of de cliënt deze vorm van verzekering wenst wanneer de totale kosten van een kredietbeschermingsverzekering in de vorm van een koopsompolis met meegefinancierde koopsom worden afgezet tegen een kredietbeschermingsverzekering op basis van maandelijks premiebetaling. Uit de onderzochte dossiers kan de AFM niet afleiden dat AFAB Geldservice aan haar verplichtingen terzake heeft voldaan.

AFAB voert in haar zienswijze nog aan dat zij een verbetering heeft gemaakt en dat de wijze van vastlegging van de adviesgesprekken is gewijzigd. Ook heeft AFAB ervoor gekozen om de vastlegging van het adviesgesprek aan de cliënt voor te leggen waarbij de cliënt voor akkoord tekent. AFAB meent dat het onderzoeksrapport hiervan ten onrechte geen melding maakt. De AFM wijst erop dat de doorgevoerde wijzigingen niet afdoen aan de geconstateerde overtreding in het verleden en er niet aan in de weg staan dat voor de overtreding in het verleden een boete opgelegd wordt. De AFM verwijst in dit verband naar de uitspraak van de voorzieningenrechter d.d. 12 november 2009, waarbij de voorzieningenrechter overwoog *‘de stelling dat het bestreden besluit onrechtmatig is omdat verzoekster uit eigener beweging is overgegaan tot aanpassing van het klantprofiel, dat zij inmiddels wel aan de verplichtingen voldoet en dat dit voor de AFM aanleiding is geweest niet over te gaan tot het geven van een aanwijzing, kan niet maken dat boeteoplegging en publicatie van de boete niet langer opportuun is. De opgelegde boete heeft immers betrekking op een vóór de aanpassing van het klantprofiel liggende periode en heeft als doel het bereiken van normconform gedrag, maar ook het beëindigen van overtredingen. Niet gebleken is dat*

*verzoekster in de tien onderzochte dossiers aanwezige klantprofielen heeft doen blijken alsnog aan de gebodsbepalingen van artikel 4:23 van de Wft te voldoen.*¹⁷

3.5 Conclusie AFM

Op grond van het vorengaande concludeert de AFM dat AFAB niet aannemelijk heeft gemaakt dat AFAB Geldservice de informatie zoals hiervoor beschreven in de onderdelen 3.1 en 3.2 heeft ingewonnen. Uit de onderzochte dossiers is niet op andere wijze te herleiden dat de betreffende informatie is ingewonnen. De AFM gaat er derhalve vanuit dat de informatie niet is ingewonnen. Hiermee overtreedt AFAB Geldservice artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft. Op grond van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft dient AFAB Geldservice haar advies, voor zover redelijkerwijs mogelijk, mede te baseren op de informatie die zij op grond van artikel 4:23, eerste lid, onderdeel a, Wft behoorde in te winnen en heeft ingewonnen. Nu AFAB onvoldoende informatie heeft ingewonnen heeft AFAB Geldservice haar advies niet mede gebaseerd op de informatie die zij had moeten inwinnen. Daarnaast heeft AFAB Geldservice, zoals hiervoor onder 3.3 beschreven, haar advies ten aanzien van kredietbeschermingsverzekeringen niet (mede) gebaseerd op de wel ingewonnen informatie. Hiermee heeft AFAB Geldservice artikel 4:23, eerste lid, onderdeel b, Wft overtreden. Op grond van de artikelen 2:105, eerste en tweede lid en 4:5, eerste lid, Wft wordt de overtreding van AFAB Geldservice toegerekend aan AFAB en de boete derhalve aan AFAB opgelegd.

4. Besluit

Op grond van het vorenstaande heeft de AFM besloten om uit hoofde van artikel 1:80 eerste lid Wft aan AFAB Financiële Diensten Holding N.V. een boete op te leggen wegens het overtreden van artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, Wft. Ingevolge het Besluit boetes Wft geldt voor het overtreden van artikel 4:23, eerste lid, Wft een boete ten bedrage van € 6.000,-. In de gegeven omstandigheden acht de AFM het opleggen van een boete een passende maatregel en zijn er naar het oordeel van de AFM geen redenen om tot matiging van de op te leggen boete over te gaan. Ook anderszins heeft AFAB niet aangegeven waarom matiging in het onderhavige geval aan de orde zou zijn.

Ingevolge artikel 1:81 lid 1 Wft juncto artikel 2 en 3 van het Besluit boetes Wft geldt voor de betreffende overtreding als boetebedrag € 6.000,- (tariefnummer 3). Op grond van artikel 6, lid 1, Besluit boetes Wft is de hoogte van een boete die wordt opgelegd aan een persoon die behoort tot een van de in dat artikellid genoemde categorieën, mede afhankelijk van diens draagkracht. AFAB Financiële Diensten Holding N.V. is een financiële dienstverlener waarbij [REDACTED]

[REDACTED]. Op AFAB is op basis van artikel 7 Besluit boetes Wft draagkrachtfactor 1 van toepassing. De boete is door de AFM derhalve vastgesteld op € 6.000,-.

Op grond van artikel IV van de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht is bij oplegging van een bestuurlijke sanctie wegens een overtreding die plaatsvond vóór 1 juli 2009, het recht van toepassing is zoals dat gold voor dat tijdstip. Op grond van artikel XII van de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving blijft ter zake van

¹⁷ LJN: BK3958, Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam d.d. 12 november 2009

Datum 26 januari 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 13 van 16

overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen vóór 1 augustus 2009, het recht van toepassing zoals dat gold voor dat tijdstip.

De AFM merkt op dat met inwerkingtreding van respectievelijk de Vierde tranche Algemene wet bestuursrecht en de Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving niet een voor AFAB gunstiger boeteregime is gaan gelden, zodat bij de beoordeling uit is gegaan van het ten tijde van de relevante feiten geldende boeteregime.

Het bedrag van de boete van € 6.000,- dient, onder vermelding van dossiernummer [REDACTED], te worden betaald aan de AFM door overschrijving op bankrekeningnummer [REDACTED] bij [REDACTED] te [REDACTED]. Voor dit bedrag zal geen afzonderlijke factuur worden toegezonden.

Op grond van artikel 1:85, eerste lid, Wft dient de boete te worden betaald binnen zes weken na de inwerkingtreding van deze beschikking. De beschikking treedt op grond van artikel 3:40 jo. 3:41 van de Algemene wet bestuursrecht in werking op de dag van toezending daarvan. Ingevolge artikel 1:85, tweede lid, Wft wordt door het aantekenen van bezwaar of beroep tegen de beschikking de verplichting tot betaling van de boete geschorst. De schorsing geldt totdat de beroepstermijn is verstreken of, indien beroep is ingesteld, op het beroep is beslist.

4.1 Beslissing tot publicatie van de boete

Artikel 1:98 Wft verplicht de AFM om een besluit tot het opleggen van een boete openbaar te maken nadat dit besluit rechtens onaantastbaar is geworden. Daarenboven verplicht artikel 1:97, eerste lid onder c, Wft om dit besluit ook openbaar te maken nadat dit aan AFAB is toegezonden. Op grond van het bepaalde in artikel 1:97, tweede lid, Wft geschiedt openbaarmaken van het besluit niet eerder dan nadat vijf werkdagen zijn verstreken na de dag waarop het besluit aan de betrokken persoon is bekend gemaakt.

Met de verplichting tot openbaarmaking van bestuurlijke boetes door de AFM beoogt de wetgever de deelnemers op de financiële markten te waarschuwen in het belang van de ordelijke en transparante financiële markt processen, zuivere verhoudingen tussen marktpartijen en de zorgvuldige behandeling van cliënten (vergelijk Parlementaire Geschiedenis 29708, nr. 19, p. 301-303, p. 420-421; nr. 20, p. 30; en nr. 39, p. 8-10). Dit is in lijn met de doelen die de inmiddels vervallen sectorale toezichtwetten beoogden te dienen. De AFM kan slechts van openbaarmaking afzien indien op grond van artikel 1:98, respectievelijk 1:97, vierde lid, Wft, openbaarmaking van het besluit in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de AFM uit te oefenen toezicht op de naleving van deze wet. Van dat laatste is naar het oordeel van de AFM in casu geen sprake, zodat niet van openbaarmaking kan worden afgezien.

De openbaarmaking van de boete zal plaatsvinden door publicatie van het onderhavige besluit op de website van de AFM, door middel van een persbericht en/of advertentie, alsmede door opname van een bericht over de opgelegde boete in de periodieke AFM-nieuwsbrief.

Bijlage 2 bij dit besluit bevat de volledige tekst van het besluit dat op de website van de AFM openbaar zal worden gemaakt, geschoond van vertrouwelijke informatie. Mocht u van mening zijn dat er desondanks

Datum 26 januari 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 14 van 16

vertrouwelijke tekst in staat die geschoond zou moeten worden, dan verneemt de AFM dat graag binnen 3 dagen na bekendmaking van dit besluit.

De basis van de tekst die in het te publiceren persbericht en/of de advertentie zal worden opgenomen, is de volgende:

‘AFM legt bestuurlijke boete op aan AFAB Financiële Diensten Holding N.V. voor niet-passende advisering bij het aangaan van kredietbeschermingsverzekeringen

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) maakt bekend dat zij op 26 januari 2010 een bestuurlijke boete van € 6.000 heeft opgelegd aan AFAB Financiële Diensten Holding N.V. (AFAB Holding).

De AFM legt de bestuurlijke boete op aan AFAB Holding als vergunninghouder in verband met een overtreding door AFAB Geldservice B.V. (AFAB Geldservice), een bij AFAB Holding aangesloten onderneming. De AFM heeft onderzoek gedaan bij AFAB Geldservice naar adviezen met betrekking tot kredietbeschermingsverzekeringen verstrekt door AFAB Geldservice in de periode van 1 januari 2009 tot medio mei 2009. De AFM heeft negentien dossiers van AFAB Geldservice onderzocht. In alle negentien dossiers is een kredietbeschermingsverzekering tegen meegefinancierde koopsom geadviseerd. Kredietbeschermingsverzekeringen verzekeren de consument tegen inkomensterugval in geval van arbeidsongeschiktheid, overlijden en werkloosheid.

De boete is opgelegd omdat AFAB Geldservice in alle negentien dossiers onvoldoende informatie heeft ingewonnen over de financiële positie, doelstellingen, risicobereidheid en kennis en ervaring van haar cliënten met het oog op het aangaan van een kredietbeschermingsverzekering. AFAB Geldservice heeft haar advies derhalve in de negentien onderzochte dossiers niet op deze informatie kunnen baseren. De AFM heeft tevens geconstateerd dat AFAB Geldservice haar advies ten aanzien van kredietbeschermingsverzekeringen in twee van de onderzochte dossiers niet (mede) op de wel ingewonnen informatie heeft gebaseerd.

Naar het oordeel van de AFM heeft AFAB Geldservice hiermee in strijd gehandeld met artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Omdat AFAB Geldservice een aangesloten onderneming is wordt het handelen van AFAB Geldservice aan AFAB Holding toegerekend. De Wft verplicht financiële ondernemingen om consumenten passende adviezen te geven. Zij moeten daarom informatie over de cliënt inwinnen en hiermee rekening houden bij het advies.

De boete voor de overtreding door AFAB Geldservice is opgelegd op basis van het Besluit boetes Wft. Dit besluit is van toepassing op overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen voor 1 augustus 2009. De boetehoogte voor de overtreding door AFAB Geldservice is in het Besluit boetes Wft gefixeerd op € 6.000.

Het besluit van de AFM kan door belanghebbende(n) ter toetsing aan de rechter worden voorgelegd.

Het volledige besluit is te vinden op www.afm.nl <<http://www.afm.nl>>. Bij vragen of klachten kunt u contact opnemen met het Meldpunt Financiële Markten van de AFM: 0900-5400 540 (0,05 euro per minuut).

Datum 26 januari 2010
Ons kenmerk [REDACTED]
Pagina 15 van 16

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.'

Let op: De AFM kan, al naargelang de omstandigheden op het moment van publicatie, bovengenoemde publicatietekst wijzigen of aanvullen.

Indien AFAB binnen de in artikel 1:97, tweede lid, Wft genoemde termijn van vijf werkdagen na bekendmaking een verzoek om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 Awb heeft gedaan, verzoekt de AFM dit aan haar per e-mail ([REDACTED]) door te geven. Bij gebreke daarvan zal de AFM de boete openbaar maken op de wijze als bovengenoemd. Tevens vraagt de AFM aan AFAB om het verzoek om de voorlopige voorziening per fax aan de AFM toe te zenden (faxnummer [REDACTED]).

5. Rechtsgangverwijzing

Ten aanzien van het boetebesluit

Iedere belanghebbende kan tegen deze beschikking bezwaar maken door binnen zes weken na bekendmaking daarvan een bezwaarschrift in te dienen bij de AFM, t.a.v. Juridische Zaken, Postbus 11723, 1001 GS, Amsterdam. Een bezwaarschrift kan ook per fax (alleen naar faxnummer [REDACTED]), per e-mail (alleen naar e-mailadres [REDACTED]) of door middel van het formulier op de website van de AFM (www.afm.nl/bezwaar) worden ingediend. Aan deze elektronische wijze van verzending stelt de AFM nadere eisen die op haar website worden toegelicht. Dat een bezwaarschrift niet aan andere AFM faxnummers of AFM e-mailadressen wordt verzonden dan de hier genoemde, is één van die eisen. De AFM zal het bezwaarschrift alleen inhoudelijk in behandeling nemen als aan bedoelde eisen is voldaan.

Hoogachtend,
Autoriteit Financiële Markten

[was getekend]

[was getekend]

Datum 26 januari 2010

Ons kenmerk

Pagina

16 van 16

Bijlagen:

Bijlage 1: Wettelijk kader

Bijlage 1 - Wettelijk kader

Vierde Tranche Algemene wet bestuursrecht (“VT Awb”)

Op 1 juli 2009 is de Algemene wet bestuursrecht gewijzigd door middel van de VT Awb. In de VT Awb is de volgende overgangsbepaling opgenomen:

“Indien een bestuurlijke sanctie wordt opgelegd wegens een overtreding die plaatsvond voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.”

Wet wijziging boetestelsel financiële wetgeving (“Wwbfw”)

Op 1 augustus 2009 is de Wwbfw in werking getreden. Daarin is de volgende overgangsbepaling (artikel XII) opgenomen:

“Ter zake van overtredingen die hebben plaatsgevonden of zijn aangevangen voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, blijft het recht van toepassing zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.”

Wft

In artikel 1:80 Wft is bepaald:

- 1. De toezichthouder kan een bestuurlijke boete opleggen terzake van overtreding van voorschriften, gesteld ingevolge de in de bijlage bij dit artikel genoemde artikelen en de prospectusverordening alsmede terzake van overtreding van artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht.*
- 2. De bestuurlijke boete komt toe aan de toezichthouder die de boete heeft opgelegd.*
- 3. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.*

In artikel 1:81 Wft is bepaald:

- 1. Het bedrag van de bestuurlijke boete wordt bepaald bij algemene maatregel van bestuur, met dien verstande dat de boete voor een afzonderlijke overtreding ten hoogste € 900.000 bedraagt.*
- 2. De algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid, bepaalt bij elke daarin omschreven overtreding het bedrag van de deswege op te leggen bestuurlijke boete.*
- 3. De toezichthouder kan het bedrag van de bestuurlijke boete lager stellen dan in de algemene maatregel van bestuur is bepaald, indien het bedrag van de boete in een bepaald geval onevenredig hoog is.*

In artikel 1:97 Wft is bepaald:

- 1. De toezichthouder maakt een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ingevolge deze wet na bekendmaking openbaar, indien de bestuurlijke boete is opgelegd terzake overtreding van:*

- a. *een verbodsbepaling uit deze wet of ingevolge artikel 1:58, tweede lid, 1:58a, tweede lid, 1:58b, tweede lid, 1:58c, derde lid, 1:59, tweede lid, 1:67, eerste lid, 1:77, eerste lid, derde volzin, 4:4, eerste lid, of 4:4a;*
 - b. *een overige bepaling die in de algemene maatregel van bestuur op basis van artikel 1:81, eerste lid, beboetbaar is gesteld met tariefnummer 4 of 5; of*
 - c. *artikel 4:19, 4:20, 4:22, 4:23, 4:24, 4:42 of 4:87.*
2. *De openbaarmaking van het besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete geschiedt niet eerder dan nadat vijf werkdagen zijn verstreken na de dag waarop het besluit aan de betrokken persoon bekend is gemaakt.*
 3. *Indien wordt verzocht om een voorlopige voorziening als bedoeld in artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt de openbaarmaking van het besluit opgeschort totdat er een uitspraak is van de voorzieningenrechter.*
 4. *Indien de openbaarmaking van het besluit in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de toezichthouder uit te oefenen toezicht op de naleving van deze wet blijft deze achterwege.*

In artikel 1:98 Wft is bepaald:

Onverminderd artikel 1:97 maakt de toezichthouder een besluit tot het opleggen van een bestuurlijke boete ingevolge deze wet openbaar, nadat het rechtens onaantastbaar is geworden, tenzij de openbaarmaking van het besluit in strijd is of zou kunnen komen met het doel van het door de toezichthouder uit te oefenen toezicht op de naleving van deze wet.

In artikel 2:105, eerste en tweede lid, Wft is bepaald:

1. *De Autoriteit Financiële Markten verleent op aanvraag een vergunning als bedoeld in de artikelen 2:55, 2:60, 2:75, 2:80, 2:86, 2:92 en 2:96 aan een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid die mede strekt ten behoeve van bij die rechtspersoon aangesloten ondernemingen, indien die rechtspersoon, onverminderd de artikelen 2:58, 2:63, 2:78, 2:83, 2:89, 2:94 en 2:99, aantoont dat hij:*

a. *krachtens zijn statuten en de statuten van de bij hem aangesloten ondernemingen of krachtens een overeenkomst met de bij hem aangesloten ondernemingen beschikt over voldoende bevoegdheden jegens de aangesloten ondernemingen om een handelen of nalaten van een zodanige onderneming in strijd met het bepaalde ingevolge het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen met betrekking tot het verlenen van financiële diensten, met uitzondering van het aanbieden van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling, tegen te kunnen gaan en door de Autoriteit Financiële Markten gegeven aanwijzingen op te laten volgen;*

b. *beschikt over voldoende mogelijkheden tot deskundige ondersteuning van de aangesloten ondernemingen; en*

c. *gemachtigd is die ondernemingen bij de vergunningaanvraag en ook overigens voor de toepassing van de afdelingen 2.2.5, 2.2.6, 2.2.8, 2.2.9, 2.2.10, 2.2.11, 2.2.12, 2.3.6, 2.3.7 en 2.3.8 en voor de toepassing van het bepaalde ingevolge het Deel Gedragstoezicht financiële ondernemingen met betrekking tot het verlenen van financiële diensten, met uitzondering van het aanbieden van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling, te vertegenwoordigen.*

2 *.Indien na het verlenen van een vergunning als bedoeld in het eerste lid een onderneming zich aansluit bij de rechtspersoon geldt de vergunning mede voor die onderneming, indien de rechtspersoon ten aanzien van deze onderneming voldoet aan de voorwaarden, bedoeld in het eerste lid.*

In artikel 4:5, eerste lid, Wft is bepaald:

Voor de toepassing van het bepaalde ingevolge dit deel met betrekking tot het verlenen van financiële diensten, met uitzondering van het aanbieden van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling geldt het handelen en het nalaten te handelen van een aangesloten onderneming als bedoeld in artikel 2:105, eerste en tweede lid, als het handelen onderscheidenlijk het nalaten te handelen van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 2:105, eerste lid, onderscheidenlijk de rechtspersoon, bedoeld in artikel 2:105, vierde lid.

In artikel 4:23, eerste lid, onderdelen a en b, Wft is bepaald:

Indien een financiële onderneming een consument of, indien het een financieel instrument of verzekering betreft, cliënt adviseert:

- a. wint zij in het belang van de consument onderscheidenlijk de cliënt informatie in over diens financiële positie, kennis, ervaring, doelstellingen en risicobereidheid, voor zover dit redelijkerwijs relevant is voor haar advies of het beheren van het individuele vermogen;*
- b. draagt zij er zorg voor dat haar advies of de wijze van het beheer van het individueel vermogen, voorzover redelijkerwijs mogelijk, mede is gebaseerd op de in onderdeel a bedoelde informatie; en*
- c. [...]*

Besluit boetes Wft

In artikel 2 Besluit boetes Wft is bepaald:

Voor de tariefnummers, behorend bij de in artikel 3, 4 en 5 genoemde overtredingen, zijn de boetebedragen als volgt vastgesteld:

<i>Tariefnummer</i>	<i>Boete</i>
<i>1</i>	<i>€ 600</i>
<i>2</i>	<i>€ 1.000</i>
<i>3</i>	<i>€ 6.000</i>
<i>4</i>	<i>€ 24.000</i>
<i>5</i>	<i>€ 96.000</i>

In artikel 3 Besluit boetes Wft is bepaald:

Overtreding van een voorschrift, gesteld in een hierna genoemd artikel van de Wet op het financieel toezicht of in een hierna genoemd artikel van een op die wet gebaseerde algemene maatregel van bestuur, is als volgt beboetbaar:

Wet op het financieel toezicht Tariefnummer

4:34, eerste en tweede lid 2

In artikel 6, leden 1 t/m 4, Besluit boetes Wft is bepaald:

1. Indien een boete wordt opgelegd aan een persoon die behoort tot een van de hierna genoemde categorieën, is de hoogte van de boete mede afhankelijk van diens draagkracht:

a. financiële ondernemingen; (...)

2. De draagkracht komt in de hoogte van de boete tot uiting door het boetebedrag, zoals bepaald op grond van artikel 3, 4 en 5, te vermenigvuldigen met de op grond van artikel 7 toepasselijke draagkrachtfactor.

3. Indien de toezichthouder niet beschikt over de voor de bepaling van de draagkracht noodzakelijke gegevens, verzoekt hij degene aan wie de boete zal worden opgelegd deze gegevens binnen een door hem te stellen redelijke termijn te verstrekken.

4. Indien de betrokkene de in het derde lid bedoelde gegevens niet binnen de in dat lid bedoelde termijn verstrekt, is bij de vaststelling van de hoogte van de boete de draagkrachtfactor vijf van toepassing.

In artikel 7 Besluit boetes Wft is bepaald:

De in artikel 6, tweede lid, bedoelde draagkrachtfactoren zijn:

a. draagkrachtfactor één:

[...]

5°. financiële dienstverleners, niet zijnde financiële ondernemingen als bedoeld onder 1° tot en met 4°, waarvan het aantal werknemers, gemeten naar voltijdsequivalent, dat zich rechtstreeks bezighoudt met financiële dienstverlening minder dan 15 bedraagt;

[...]